

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 171/2026-23

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu a sudcov Ladislava Duditša (sudca spravodajca) a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ] zastúpeného JUDr. Karin Benč Juhásovou, advokátkou, Húskova 19, Košice, proti postupu Okresného súdu Trebišov v konaní vedenom pod sp. zn. 2C/76/2018 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Okresného súdu Trebišov v konaní vedenom pod sp. zn. 2C/76/2018 **b o l o p o r u š e n é** základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a jeho právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Okresnému súdu Trebišov **p r i k a z u j e**, aby v konaní sp. zn. 2C/76/2018 konal bez zbytočných prietáhov.
3. Sťažovateľovi **p r i z n á v a** finančné zadost'učinenie v sume **3 000 eur**, ktoré mu **j e** Okresný súd Trebišov **p o v i n n ý** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Okresný súd Trebišov **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľovi trovy konania **824,72 eur** a zaplatiť ich právnej zástupkyňi sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
5. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa, skutkový stav a sťažnostná argumentácia

1. Uznesením ústavného súdu č. k. IV. ÚS 171/2026-15 z 24. marca 2026 bola na ďalšie konanie prijatá ústavná sťažnosť sťažovateľa, ktorou sa domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa

čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 2C/76/2018. Sťažovateľ žiada, aby ústavný súd prikázal okresnému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietáhov. Zároveň žiada o priznanie finančného zadost'učinenia vo výške 5 000 eur a náhrady trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ sa žalobu doručenou okresnému súdu 26. septembra 2018 domáhal určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam. Okresný súd rozhodol rozsudkom zo 14. marca 2023, ktorý bol ale zrušený uznesením Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 2Co/127/2023 z 23. februára 2024 a vec bola vrátená okresnému súdu na ďalšie konanie. Okresný súd rozhodol 11. marca 2025 v poradí druhým rozsudkom, proti ktorému podali odvolanie žalovaní. Sťažovateľ tvrdí, že v čase podania ústavnej sťažnosti spis ani nebol predložený odvolaciemu súdu. Ústavný súd dopytom zistil, že spis bol predložený 5. marca 2026 krajskému súdu, kde je odvolacie konanie vedené pod sp. zn. 2Co/32/2026.

3. Sťažnostná argumentácia je založená na tvrdenom porušení označených práv zbytočnými priet'ahmi okresného súdu v napadnutom konaní. Sťažovateľ zrekapituloval priebeh napadnutého konania a poukázal na jeho celkovú dĺžku, ktorá od podania žaloby predstavuje dobu 7 rokov a 5 mesiacov. Zbytočné priet'ahy mali byť spôsobené výlučne okresným súdom, a to jednak jeho opakovanou nečinnosťou, ako aj neefektívnym postupom, o čom svedčí existencia kasačného rozhodnutia krajského súdu. Napadnuté konanie je súčasťou bežnej agendy všeobecných súdov, okresný súd je konfrontovaný s jednoduchým skutkovým stavom, ktorého právne posúdenie nemožno považovať za zložité. Sťažovateľ nevykonal žiaden úkon, ktorý by zdržal procesný postup okresného súdu, keďže bol riadne právne zastúpený na pojednávaniach, písomne reagoval na všetky výzvy okresného súdu a splnil všetky povinnosti, ktoré mu okresný súd uložil.

II.

Vyjadrenie okresného súdu

4. Predseda okresného súdu vo svojom písomnom stanovisku zrekapituloval priebeh napadnutého konania a, nadväzujúc na to, uviedol, že okresný súd postupoval v súlade s ustanoveniami Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), vykonával dôkazy tak, ako boli navrhované stranami konania, a podľa jeho názoru konal bez priet'ahov a v súlade so zákonom. Aj keď sa sťažovateľovi postup súdu môže javiť ako konanie s priet'ahmi, podľa názoru predsedu okresného súdu je to len jeho subjektívny dojem. Predseda okresného súdu však pripustil, že k určitému omeškaniu vykonávania procesných úkonov zo strany súdu došlo k súvislosti s podaním odvolania po vynesení v poradí druhého rozsudku okresného súdu, avšak bolo to tak z dôvodu sťahovania celej budovy súdu do nájomných priestorov kvôli rekonštrukcii budovy súdu, ktorá práve prebieha. Ústavnú sťažnosť považuje za neopodstatnenú.

5. Ústavný súd nepovažoval za účelné vyzývať sťažovateľa na zaujatie stanoviska k vyjadreniu, keďže jeho obsah nevedol k pochybnostiam o potrebe vyhovieť ústavnej sťažnosti v jej podstate (porušenie označených práv).

III.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

6. Podstata námietok sťažovateľa v súvislosti s namietaným porušením základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je založená na existencii zbytočných prietahov v napadnutom konaní zo strany okresného súdu.

7. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote, pretože v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota neodstraňuje. K nastoleniu stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu.

8. Priznanie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zakladá povinnosť súdu aj sudcu na organizovanie práce tak, aby sa toto právo objektívne realizovalo. Ich základnou povinnosťou je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník (strana sporu) obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie. Táto povinnosť súdu a sudcu vychádza najmä zo zásady vyplývajúcej z čl. 17 a § 157 ods. 1 CSP. V zmysle čl. 17 CSP „súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prietahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb“ a v zmysle § 157 ods. 1 CSP „súd postupuje v konaní tak, aby sa mohlo rozhodnúť rýchlo a hospodárne, spravidla na jedinom pojednávaní s prihliadnutím na povahu konania“.

9. Pri posudzovaní, či v konaní došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou spravidla zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú (i) právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, (ii) správanie účastníka súdneho konania a (iii) postup samotného súdu. V rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa.

10. Pokiaľ ide o kritérium právnej a faktickej zložitosti veci, po právnej stránke ide o vec, ktorá patrí k štandardnej agende všeobecných súdov. Z ústavnej sťažnosti či vyjadrenia predsedu okresného súdu taktiež nevyplýva žiadna osobitná okolnosť, na základe ktorej by bolo možné konaniu priznať určitý stupeň skutkovej zložitosti.

11. Pri hodnotení správania sťažovateľa ústavný súd konštatuje, že jeho správanie, resp. jeho procesná aktivita nemali vplyv na aktuálnu dĺžku napadnutého konania.

12. Tretím kritériom, podľa ktorého ústavný súd hodnotil, či v napadnutom konaní došlo k zbytočným prietahom, bol postup konajúceho súdu. Ústavný súd konštatuje, že už len samotná skutočnosť, že konanie vo veci bežnej zložitosti nebolo právoplatne ukončené ani po viac ako

sedem a pol roku od podania žaloby, nie je súladná s obsahom základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a je spôsobilá viesť k záveru o ich porušení.

13. Postup súdu prvého stupňa bol navyše poznamenaný obdobiami nečinnosti, ako aj prvkami neefektívnosti. V úvodnej fáze konania bol postup okresného súdu plynulý a bez prieťahov, avšak v rokoch 2020 a 2021 bola jeho plynulosť výrazne narušená pandémiou COVID-19. Ústavný súd odkazuje na judikatúru ESLP, podľa ktorej obmedzenia, ktoré si vyžiadala pandémia COVID-19, môžu mať nepriaznivý vplyv na vybavovanie vecí vnútroštátnymi súdmi, hoci to v zásade nemôže zbaviť štát všetkej zodpovednosti za nadmernú dĺžku predmetného konania (sťažnosť vo veci Q and R proti Slovinsku, č. 19938/20, rozhodnutie z 8. 2. 2022, bod 80).

14. Okresný súd vo veci rozhodol rozsudkom zo 14. marca 2023, ktorý bol ale zrušený uznesením Krajského súdu v Košiciach z 23. februára 2024 pre jeho nedostatočné odôvodnenie a vec bola vrátená okresnému súdu na ďalšie konanie. Ústavný súd považuje existenciu kasačného rozhodnutia odvolacieho súdu za výrazný prvok nesústredenosti v postupe súdu prvého stupňa, čo je napokon uvedené aj v bode 23 daného rozhodnutia, na ktoré ústavný súd odkazuje.

15. Po vrátení veci okresný súd rozhodol v poradí druhým meritórnym rozsudkom z 11. marca 2025, proti ktorému bolo taktiež podané odvolanie. Okresný súd však predložil súdny spis krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní až po desiatich mesiacoch od podania odvolania. Ústavný súd berie na vedomie argumentáciu predsedu okresného súdu, ktorý dĺžku konania a nečinnosť okresného súdu v danom období ospravedlňoval sťahovaním okresného súdu do dočasných priestorov z dôvodu rekonštrukcie budovy súdu. Tieto okolnosti majú vplyv na dĺžku konania a čiastočne nimi možno ospravedlniť nečinnosť, no nie sú objektívne spôsobilé ju ospravedlniť v plnom rozsahu.

16. S poukazom na dĺžku napadnutého konania poznamenanú súvislým obdobím nečinnosti súdu prvého stupňa a jeho neefektívnym postupom ústavný súd dospel k záveru, že okresný súd nepostupoval v napadnutom konaní v intenciách čo najrýchlejšieho a efektívneho prerokovania a ukončenia sporu, a preto postupom okresného súdu bolo porušené základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a jeho právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku nálezu).

17. Keďže napadnuté konanie dosiaľ nebolo právoplatne skončené, ústavný súd prikázal okresnému súdu, aby konal bez zbytočných prieťahov (bod 2 výroku tohto nálezu).

IV.

Priznanie primeraného finančného zadosťučinenia

18. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovriešenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva. Ústavný súd konštatuje, že v uvedenej veci prichádza do úvahy priznanie finančného zadosťučinenia a v jej okolnostiach považoval za primerané priznať sťažovateľovi finančné zadosťučinenie vo výške 3 000 eur, ktoré mu je okresný súd povinný zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu (bod 3 výroku tohto nálezu).

V prevyšujúcej časti požadovaného finančného zadosťučinenia ústavný súd ústavnej sťažnosti nevyhovel (bod 5 výroku tohto nálezu).

V.

Trovy konania

19. Ústavný súd priznal sťažovateľovi náhradu trov konania v sume 824,72 eur v súlade s vyhláškou Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), a to za 2 úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia a písomné podanie ústavnej sťažnosti) vykonané v roku 2026 podľa § 13a ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky. Ústavný súd pri výpočte trov konania vychádzal zo základnej sadzby tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby za rok 2026 v sume 396,50 eur (1/4 výpočtového základu podľa § 11 ods. 3 vyhlášky), tiež zo sadzby za náhradu hotových výdavkov (režijný paušál) za každý úkon právnej služby za rok 2026 v sume 15,86 eur (podľa § 16 ods. 3 vyhlášky). Celková suma trov konania predstavuje sumu 824,72 eur. Priznanú náhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľa (§ 62 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov v spojení s § 263 ods. 1 CSP) v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 5. mája 2026

Libor Duľa
predseda senátu